

Third Semester B.C.A. Degree Examinations
October / November 2019
(New Scheme) (For Freshers)
(SBC 020) GROUP - I PAPER - III
SANSKRIT

दूतघटोत्कचम् व्याकरणम् च

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

ಸೂಚನೆ : ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

Note : Questions in Sanskrit should be answered in Sanskrit only with Devanagari Script.

- I. ಭಾಸನ ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. 10
Write an essay on the place, date and works of Bhasa.

OR ಅಥವಾ

ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರಿ.

Sketch the character of Duryodhana.

- II. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ. 2x4=8
Write short notes on any TWO of following.

(1) ಭೃತರಾಷ್ಟ್ರಃ | (2) ಶಕುನಿಃ | (3) ಗಾಂಧಾರಿ | (4) ಭಾಸನಾಟಕಸಾಮ್ಯಾಂಶಾಃ |

- III. ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ. 3x5=15
Translate and explain any THREE of the following.

- 1) ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಘ್ರಭುಜೋಪಧಾನರಚಿತೇ ಯೋಽಙ್ಕೇ ವಿವೃಡ್ಧಶ್ಚಿರಂ
ಯೋ ಮತ್ತಸ್ಯ ಹಲಾಯುಧಸ್ಯ ಭವತಿ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ದ್ವಿತೀಯೋ ಮದಃ |
ಪೌರ್ಥಾನಾಂ ಸುರತುಲ್ಯಲಿಕ್ರಮವತಾಂ ಸ್ನೇಹಸ್ಯ ಯೋ ಭಾಜನಂ
ತಂ ಹತ್ವಾ ಕ ಇಹೋಪಲಪ್ಸ್ಯತಿ ಚಿರಂ ಸ್ವೈರ್ದುಷ್ಕೃತೈರ್ಜೀವಿತಮ್ ||
- 2) ಕಾಮಂ ನ ತಸ್ಯ ರುಚಿತಃ ಕುಲವಿಗ್ರಹೋಽಯ
ಮಸ್ಮಾಂಶ್ಚ ಗರ್ಹಯತಿ ಸ ಪ್ರಿಯಪಾಂಡವತ್ವಾತ್ |
ಯುಕ್ತೋತ್ಥಿತೈರಮವಾಪ್ಯ ಹಿ ತುಲ್ಯರೂಪಮ್
ಏವಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನೈರಭಿಗಂತುಮೇನಮ್ ||
- 3) ಶಕ್ರಾಪನೀತಕವಚೋರ್ಧರಥಂಃ ಪ್ರಮಾದೀ
ವ್ಯಾಜೋಪಲಬ್ಧವಿಫಲಾಸ್ತ್ರಬಲೋ ಭೃಣಾವಾನ್ |
ಕರ್ಣೋಽರ್ಜುನಸ್ಯ ಕಿಲ ಯಾಸ್ಯತಿ ತುಲ್ಯಭಾವಂ
ಯದ್ವಸ್ತ್ರದಾನಗುಪವೋ ದಹನೇಂದ್ರರುದ್ರಾಃ ||
- 4) ತಸ್ಯೈವ ವ್ಯವಸಾಯತುಘ್ರಹದಯೈಸ್ತದ್ವಿಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಿಭಿಃ
ತುಘ್ರಾಸ್ಯೈರ್ಜಿತಮಿತ್ಯವೇಕ್ಷ್ಯ ಸಹಸಾ ನಾದಃ ಪ್ರಹರ್ಷಾತ್ಕೃತಃ |
ಆವಕಾಂತಾ ಗುರುಭಿರ್ಧರಾಧರವರೈಃ ಸಂಕ್ಷೋಭಿತೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿವೈಃ-
ಭೂಮಿಶ್ಚಾಗತಸಂಭ್ರಮೇವ ಯುವತಿಸ್ತಾಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷಣೇ ಕಮ್ಪಿತಾ ||
- 5) ದ್ರೋಣೋಪದೇಶೇನ ಯಥಾ ತಥಾಹಂ ಸಂಯೋಜಯೇ ವ್ಯೂಹಮಭೇದಸ್ವರೂಪಮ್ |
ಖಿನ್ನಾಶಯಾಸ್ತೇ ಸಗಜಾಃ ಸಯೋಧಾ ಅಪ್ರಾಪ್ತಕಾಮಾ ಜ್ವಲನಂ ವಿಶೇಯುಃ ||

IV. ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Annotate any FOUR of the following.

4x3=12

- 1) ಶಾಂತಿಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ವಿನಾಶಮವಾಪ್ಯ ಲೋಕಃ ।
- 2) ಪುತ್ರೀಕೇ । ಮಾ ಖಲು ಮಾಖಲ್ವಮಙ್ಗಲಂ ಭಣ ।
- 3) ಜೀವಿತೇ ನಿರಪೇಕ್ಷಾಣಾಂ ಕಥಮಾಶೀಃ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ ।
- 4) ಸರ್ವೇ ಬಾಣೈರಙ್ಕಿತಾ ಭೂಮಿಪಾಲಾಃ ।
- 5) ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ಧನುಷಿ ಸ್ಮೃಷ್ಟೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ವಿಚಲಿಷ್ಯತಿ ।
- 6) ಅಕಾರುಪಾಃ ಪತಂತ್ಯೇತೇ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯಾಶ್ರುಬಿನ್ದವಃ ।
- 7) ಚಿತಾರೋಹಣಂ ಕಿಲ ಗಾಣ್ಡೀವೇನ ಸಹಾ ।

V. ರಿಕ್ತಸ್ಥಾನಾನಿ ಪೂರಯತ ।

1x10=10

- a) ಭಾಸ ಮಹಾಕವಿಃ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ನಾಟಕಮ್ _____ ಅಸ್ತಿ ।
(ಚಾರುದತ್ತಮ್, ಪ್ರತಿಮಾನಾಟಕಮ್, ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತಮ್)
- b) ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರೀ _____ ।
(ಸುಶೀಲಾ, ದುಃಶಲಾ, ದುಶೀಲಾ)
- c) ಇಂದ್ರಸ್ಯ ಅಪರಂ ನಾಮ _____ ।
(ದೇವಾಧಿದೇವಃ, ಶತಕ್ರತುಃ, ನಗಾಧಿರಾಜಃ)
- d) ಘಟೋತ್ಕಚಸ್ಯ ಮಾತಾ _____ ಆಸೀತ್ ।
(ಸುಡಿಮ್ಬಾ, ನಿಡಿಮ್ಬಾ, ಹಿಡಿಮ್ಬಾ)
- e) _____ ಬಲರಾಮಸ್ಯ ಆಯುಧಃ ।
(ದಂಡಃ, ಹಲಃ, ಮುಸಲಃ)
- f) ಬಹುಪುತ್ರನಾಥಃ _____ ।
(ಸುರ್ದರ್ಶನಃ, ದುರ್ಯೋಧನಃ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಃ)
- g) ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಮಾತುಲಃ _____ ।
(ಸಕುನಿಃ, ಕರ್ಣಃ, ಶಕುನಿಃ)
- h) ಶಕುನಿಃ _____ ದೇಶಸ್ಯ ರಾಜಾ ಆಸೀತ್ ।
(ಹಸ್ತಿನಾಪುರಸ್ಯ, ಕುರುದೇಶಸ್ಯ, ಗಾಂಧಾರಸ್ಯ)
- i) ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ - ಅಸ್ಮಿನ್ ಸಮಸ್ತಪದೇ ಸಮೀचीनं ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯಮ್ _____ ।
(ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ, ಯುಧಿ ಸ್ಥಿರಃ, ಯುಧಿ - ಸ್ಥಿರಃ)
- j) ಭಾಸನಾಟಕಚಕ್ರೇ _____ ಏಕಾಙ್ಕ (ನಾಟಕರಣಿ) ರೂಪಕಾಣಿ ಸಂತಿ ।
(೪, ೩, ೬)

VI. (A) ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯಂ ಲಿಖತ ।

03

(1) ತ್ರಿಭುವನಮ್ ।	(2) ಕುರುವಂಶನಾರ್ಥಃ ।	(3) ಕರ್ಣದರ್ಯೋಧನೌ ।
(4) ಅನಧಿಕಾರಃ ।	(5) ಚಂದ್ರಶೇಖರಃ ।	

(B) ತ್ರಯಾಣಾಂ ತದ್ವಿತಾಂತ ರೂಪಾಣಿ ಲಿಖತ ।

03

(1) ಭಗಿನ್ಯಾಃ ಅಪತ್ಯಂ ಪುಮಾನ್ ।	(2) ವಿಧವಾಃ ಭಾವಂ ।	(3) ಬುದ್ಧಿಃ ಅಸ್ಯ ಅಸ್ತಿ ಇತಿ ।
(4) ದ್ವುಪದಸ್ಯ ಅಪತ್ಯಂ ಸ್ತ್ರೀ ।	(5) ಮಮ ಇದಮ್ ।	

(C) त्रयाणां पदानां अर्थं लिखत ।

03

- (1) रत्नाकरः । (2) सुराः । (3) नभः ।
 (4) अग्निः । (5) करी ।

(D) त्रयाणां दोषान् परिहरत ।

03

- (1) गच्छ भवान् । (2) सत्येन न प्रमदितव्यम् । (3) अलं विवादं ।
 (4) दुर्गाय नमः । (5) सः प्राणं अत्यजत ।

(E) त्रयाणां णिजन्तरूपाणि लिखत ।

03

- (1) कर्तुं प्रेरयति । (2) गातुं प्रेरयति । (3) स्थातुं प्रेरयति ।
 (4) पातुं प्रेरयति । (5) द्रष्टुं प्रेरयति ।

ಅಥವಾ OR

त्रयाणां सन्नन्तं रूपं लिखत ।

03

- (1) दातुं इच्छति । (2) कर्तुं इच्छति । (3) वक्तुं इच्छति ।
 (4) मोक्तुं इच्छति । (5) भोक्तुं इच्छति ।

VIII. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

10

Translate into English.

एकदा भीष्मः धर्मशास्त्रकोविदः विदुरेण सह चर्चयन् आसीत् । “भो विदुर ! जगति भरतवंशः अतिश्रेष्ठः वर्तते । अस्य मुख्यकारणं अस्माकं पूर्वजानां श्रेष्ठः गुणः एव । ते बृहत् साम्राज्यस्य स्थापनाम् अकुर्वन् । देशमिदं धर्मेण परीपालयन् । अतः इदं भरतवंशः नाशं न प्रापणीयम्, इदं साम्राज्यमपि छिन्नं न भूयात् । एवं मनसि निधाय दीर्घकालं विचिन्त्य वेदव्यासस्य आशीर्वादेन द्वयोः राजकुमारौ तथा त्वां च प्राप्तवन्तः वयम् । अद्याभरतवंशस्य तथा साम्राज्यरक्षणायः भारः भवतां स्कन्धे अस्ति । इत

* * *